

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

43 An metus, actuum valorem impediatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

QVAESTIO XLIII

An Metus actuum valorem impediatur.

C A S V S.

DVM Vir quidam valde nobilis, propter homicidium ei falso impositum, iam damnatus esset ad mortem; Iudex ei vitam, ac libertatem promisit, si eius Filiam duceret in vxorem; ipse autem ad saluandam vitam, eam duxit; postea verò, propria innocentia probata, dubitare coepit, an Matrimonium illud fuerit validum. Quæritur, Vtrum fuerit validum.

S V M M A R I V M.

- 3 Metus reddere videtur Matrimonium coactum, ac nullum.
- 5 Causat inuoluntarium solum secundum quid.
- 6 Quinam dicatur ortus ab extrinseco, qui ab intrinseco.
- 7 Matrimonium, celebratum ad mortem vitandam, est validum.
- 8 Est liberè assumptum, vt medium, ad mortem vitandam.
- 9 Quidquid est inuoluntarij, oritur ab ipso Contrahente.
- 10 Votum, ex simili metu emissum, tenet.
- 11 Matrimonium, à quocumque offeratur, vt medium ad vitandam mortem; semper, eodem modo, est liberum.
- 12 Tota coactio, est ab ipso delicto Contrahentis.
13. Quando oritur ab intrinseco, non tollit consensum debitum.
- 14 Nec animus extorquendi nocet, si non manifestatur.
- 15 Matrimonium ex metu cum Concubina contractum, est validum.

16 Sicut etiam contractus, à detruso in Carcerem, celebratus.

17 Et Matrimonium, cum Medici Filia initum.

R A T I O N E S D V B I T A N D I.

Sicut Metus grauis, in ordine ad aliqua præcepta, habet vim excusandi à culpa, & à pœna; Ita quæritur; An aliquando saltem, habeat vim, etiam actuum valorem impediendi; eam enim habere videtur. Ideoque Matrimonium, simili metu, à Viro nobili contractum, etiam iure naturæ, asserunt esse nullum. Molina 10. 2. de Inst. d. 167. & 326. art. 2. Salas 1. 2. quæst. 6. art. 6. tract. 3. d. 3. sect. 1. num. 8. D. Bonauent. & alii quos referunt, Lessius lib. 2. c. 17. d. 6. & Rebell. lib. 2. d. matr. q. 9. num. 8.

Primò: Quia videtur metu mortis fuisse coactum; nunquam enim, eo timore secluso, Vir nobilis innocens, feminam tam disparis conditionis in Vxorem duxisset; Cum ergo eam, metu mortis coactus,

coactus, duxerit, non videtur voluntariè duxisse, & consequenter nec valide.

4 Secundò; Quia omnis contractus, sine consensu, est nullus; Eius enim essentia, in consensu consistit; *l. obligationem. ff. de action. § obligat.* sed ubi adest metus, deficit consensus; nihil enim consensui tam contrarium est, quam vis, atque metus, *reg. 117. de reg. iur.* Ergo omnis contractus, metu initus, est nullus, & consequenter à fortiori, etiam Matrimonium; Hoc enim, maiorem adhuc, ac pleniorè exigit libertatem, quam ceteri contractus, cum semel initum, sit omnino irrevocabile, sicut est etiam professio religiosa; quod alii contractus non habent.

NOTABILIA.

5 **A**duertendum est primò, Metum non causare involuntarium simpliciter, sicut causant ignorantia, ac error; sed solum secundum quid; Actio enim, quæ fit ex metu, considerari potest, vel cum omnibus circumstantiis annexis, vel sine illis, siue ab illis præscindendo. Primo modo considerata, dicitur voluntaria, quia fit ex electione. Secundo modo considerata, dicitur involuntaria, quia fit cum tristitiâ, ac repugantiâ; nec, remotis illis circumstantiis, fieret. Sic proiectio mercium in mare ex metu tempestatis certum naufragii periculum afferentis, si consideretur in circumstantiâ naufragij, dicitur voluntaria, quia Mercator, sciens, & volens, ad mortis periculum euadendum, eligit potius merces proijcere, quam illas servare. At verò, si consideretur secundum se, & præscindendo à tali periculo, dicitur involuntaria, quia Mercator, dum mer-

ces proijcit; cum tristitiâ proijcit, & si periculum illud non immineret, non proijceret. Dicitur tamen simpliciter voluntaria, & involuntaria secundum quid, quia est voluntaria, prout est actu, realiter, & à parte rei; involuntaria verò solum prout est in apprehensione; Vnum quodque autem, dicitur esse simpliciter tale, quale est realiter, & à parte rei; secundum quid verò, quale est solum in apprehensione.

6 **A**duertendum est secundò; Metum oriri in nobis posse, vel ab intrinseco, vel ab extrinseco. Oriri dicitur ab intrinseco, quando nobis incutitur, vel ab infirmitate, vel ab aliquo delicto, vel à tempestate, vel ab aliquâ Ferâ, vel ab aliâ quacumque causâ naturali. Oriri dicitur ab extrinseco, dum à causâ aliquâ liberâ nobis incutitur, vt, dum quis incidit in Latrones mortem comminantes. Hic autem, dupliciter incuti potest. Primo, non ad aliquem actum, aut contractum extorquendum, sed alia de causâ. Vt, si Iudex Reo mortem minetur propter delictum ab eo commissum. Secundò; ad aliquem actum, vel contractum extorquendum. Vt, si Iudex aliquem Innocentem in carcerem conijciat, ad Matrimonium, aut alium contractum ab eo extorquendum. Et hic etiam incuti potest, vel iustè; Vt si quis iustam delicti accusationem minetur; vel iniuste; Vt, si minetur mortem, priuatâ auctoritate inferendam. Quocumque ex his modis incutiatur, nunquam tollit voluntarium simpliciter, & ad actuum valorem sufficiens. Quare, stando in iure naturali, contractus, & alij actus quicumque, metu facti, nunquam erunt inualidi, ex defectu

Gg 2

consen-

consensus, ad valorem requisiti, ac sufficientis, sed ad summum, esse poterunt invalidi, ex vi iuris positiui. His positis,

RESOLVTIO.

7 **R**espondetur: Matrimonium, à Viro nobili Innocente cum Filia Iudicis contractum ad mortem vitandam, fuisse validum. *Azor. lib. 1. c. 11. quest. 6. Lessius lib. 2. c. 17. d. 6. num. 42. Sotus 4. d. 29. quest. 1. ar. 3. Henric. lib. 11. de Matrim. c. 9. nu. 4. Sanch. lib. 4. matr. d. 8. num. 4. & d. 14. num. 2. & alii innumeri ab his relati.*

8 **P**rimò: Quia Vir nobilis à nullo fuit compulsus ad Matrimonium illud contrahendum, sed solùm à se ipso; Nemo enim Matrimonium illud ab eo exegit, sed ipse illud sponte elegit, tanquam medium, à Iudice sibi oblatum, ad mortem euadendam. Ergo Matrimonium illud, fuit omnino spontaneum, & voluntarium; ideoque validum.

9 **S**ecundò: Quia, quidquid inuoluntarij in eo Matrimonio reperitur; totum ortum habuit ex ipsa delinquente, eiusque delicto; Iudex enim metum non incussit, sed potius metum, à delinquente iam aliunde ex delicto conceptum, abstulit, illà conditione oblata, ac eo medio exhibito, ad mortem euadendam. Metus autem, ortus ab ipso delinquente, non tollit rationem voluntarij (sufficientis ad valorem Matrimonij, sicut illam non tollit metus mortis, ex graui aliqua infirmitate conceptus.

10 **T**ertio: Quia, Votum ex simili metu emissum, tempore aegritudinis, vel tempestatis, est validum, vt habetur *in c. si*

nobis. de regul. Ergo validum erit etiam Matrimonium; Ad huius enim valorem sufficit ea libertas, quæ est sufficiens in Voto.

Quarto: Quia, si aliquis Tertius Viro nobili, eam immunitatem à morte, simili conditione proposita, obtulisset, fuisset vtique validum Matrimonium; Ergo validum etiam fuit, quamuis ea conditio ab ipso Iudice fuerit proposita; Metus enim ideo contractum irritat, quia tollit omnimodam libertatem consensus, vt de Matrimonio habetur *c. cum locum. de sponsal.* Hanc autem, non minus tollit, quando oritur ab ipso Contrahente, vel ab aliquo Tertio, quam quando oritur à Iudice; A quocumque enim inferatur, verè tunc propriè non inferatur, sed potius aufertur, oblato medio ad malum euadendum.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

Ad rationes in contrarium, respondetur; Ad primam; Virum nobilem, à nullo extrinseco fuisse coactum, sed à se ipso, suoque delicto; Iudex enim, metum non intulit, sed potius abstulit, eo medio illi ad mortem euadendam proposito; Coactio autem, quæ prouenit ab intrinseco, non est propriè coactio, nec tollit libertatem sufficientem ad Matrimonium, & quemcunque alium contractum.

Ad secundam respondetur; metum, præsertim ortum ab intrinseco, sicut non tollit consensum, nec voluntarium, aut liberum simpliciter, sed solùm secundum quid; ita non tollere consensum sufficientem ad valorem Matrimonij, & cuius-

cuiuscumque alterius contractus; ad horum enim valorem, ille consensus sufficit, qui satis est ad valorem voti; Votum autem, factum ex metu quantumvis graui, tempore ægritudinis, vel tempestatis, ab omnibus censetur validum.

COROLLARIA.

14 Colligitur ex dictis primò; Quamuis Iudex animum habuerit incutiendi Viro nobili metum ad Matrimonium ab eo extorquendum, si tamen ei hunc animum non significauit, adhuc Matrimonium fuisse validum; quia, cum Vir nobilis eum animum non cognouerit, eo metu ad Matrimonium celebrandum coactus non est, sed sua spontè illud, tanquam suæ incolumitatis medium, elegit.

15 Secundò: Matrimonium cum Concupinâ contractum metu mortis præsentia-

neæ, ex morbo, aut naufragio, aut inferno, esse validum, quia huiusmodi metus, non est ab vilo incussus ad Matrimonium extorquendum.

Tertiò: Contractum à detruso in carcerem celebrato, esse validum, si in Carcerem non sit detrusus ad ipsum contractum extorquendum. Quia, licet metus carceris grauis sit, cum tamen ad contractum extorquendum non sit incussus, contractum non inualidat.

Quartò: Si Medicus, lethali morbo oppresso mederi nolit, nisi eius Filiam in Vxorem ducat, aut alium contractum faciat, validum fore eum contractum, timore mortis ab Egro celebratum. Quia timor mortis non est incussus à Medico, sed à morbo; Medicus autem solum Matrimonium, vel contractum petit, tanquam sui laboris stipendium.

QVAESTIO XLIV.

An metus, ad actum aliquem extorquendum, iustè incussus, eius valorem impediatur.

C A S V S.

1 TITIVS, Vxori in adulterio deprehensæ, minarus est mortem, auctoritate Iudicis, infligendam, nisi Monasterium ingrederetur, ibique profiteretur, Vxor autem, mortis metu coacta, Monasterium ingressa est, ibique suo tempore, professionem emisit. Quæritur: Vtrum professio fuerit valida.

SUMMARIVM.

2 Metus, ad actum extorquendum, iustè incussus, Professionem irritare videtur.

3 Vere tamen, non irritat.

9 Metus iustus, ab alio propriè non incutitur.

10 Sicut Egro non incutitur à Medico.

Gg 3

11 Ori-